

Силабус
навчальної дисципліни
Основи інформології в початковій школі
2023-2024 навчальний рік

Освітня програма: Початкова освіта. Інформатика

Спеціальність 013 Початкова освіта

Галузь знань 01 Освіта

Рівень вищої освіти бакалавр

Викладач (і)	Нестеренко Марина Миколаївна
Посилання на сайт	http://bdpu.org/faculties/fppom/structure-fppom/kaf-poch-osvity/composition-kaf-poch-osvity/nesterenko/
Контактний тел.	0664715260
Е-mail викладача:	nesterenko_marina1988@ukr.net
Графік консультацій	Вівторок 12.00-14.00

Обсяг курсу на поточний навчальний рік:

Кількість кредитів/годин	Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота	звітність
3/90	6	6	78	Залік

Семестр: осінній/весняний

Мова навчання: українська

Ключові слова: інформація, інформологія, цифрові технології, інформаційне суспільство, властивості інформації, інформаційні процеси, цифрова компетентність.

Мета та предмет курсу: розвиток цифрової та методичної компетентностей майбутніх учителів інформатики в початковій школі, а саме: формування системи науково обґрунтованих знань з основ інформології та методики її вивчення в початковій школі; умінь організовувати процес ознайомлення здобувачів початкової освіти з базовими поняттями інформатики.

Компетентності та програмні результати навчання: Загальні:

ЗК-1. Здатність навчатися й оволодівати сучасними знаннями, зокрема, інноваційними методичними підходами, сучасними системами, технологіями навчання, розвитку й виховання здобувачів початкової освіти.

ЗК-9. Здатність до пошуку, оброблення, аналізу та узагальнення інформації з різних джерел, застосування сучасних інформаційно-комунікаційних технологій для розв'язання професійних завдань.

Фахові: ФК-4. Володіти базовими методичними знаннями, формувати досвід і цінності фахової діяльності, застосовувати на практиці професійні вміння і навички з метою формування ключових і предметних компетентностей молодших школярів.

ФК-5. Здатність до моделювання, організації, реалізації, рефлексії та коригування освітнього процесу в початковій школі, ураховуючи навчальні досягнення здобувачів початкової освіти.

Зміст курсу: Базові поняття інформології. Цифрові освітні тренди для початкової школи. Теоретичні основи інформаційної взаємодії в Україні. Цифровізація системи освіти України: передумови, реалії та перспективи. Сутність роботи вчителя початкової школи з інформацією. Ознайомлення здобувачів початкової освіти з принципами інформаційного пошуку. Цифрова компетентність майбутнього вчителя початкової школи.

Політика курсу (особливості проведення навчальних занять): максимальна візуалізація навчального матеріалу модулів, перевага практичної складової освітніх результатів здобувачів вищої освіти над теоретичною, повага та особистісно орієнтований підхід до студентів, демократія в оцінюванні, домінування результатів взаємооцінювання студентів над оцінюванням викладача, зарахування результатів неформальної освіти з проблематики курсу.

Технічне й програмне забезпечення/обладнання, наочність: мультимедійні презентації, онлайн-тестування, застосування тематичних застосунків смартфона.

Система оцінювання та вимоги: оцінювання виконання завдань практичних і самостійних робіт, виконання творчого індивідуального завдання, підсумкове тестування.

Критерії оцінювання тестів: 1 правильна відповідь підсумкового тесту оцінюється у 5 балів.

Критерії оцінювання практичних завдань і самостійної роботи: кожен блок практична/самостійна робота оцінюється максимум у 10 балів згідно з наступними показниками: демонстрація ґрунтовних теоретичних знань – 30% оцінки; нестандартний, творчий підхід до розв'язання завдання, вияв креативності – 30% оцінки; здатності практичного застосування повного спектру опанованих методик – 30% оцінки; своєчасність виконання завдання – 10% оцінки.

Критерії оцінювання творчого індивідуального завдання: самостійність наукового пошуку – 30% оцінки; результативність наукового пошуку – 30% оцінки; практична значущість розробки наукової проблеми – 30% оцінки; своєчасність виконання завдання – 10% оцінки.

Результати неформальної освіти зараховуються замість різних видів навчальної роботи відповідно до годин, зазначених у документі, який це підтверджує (сертифікат, свідоцтво та ін.), та годин, передбачених навчальною програмою. Наприклад:

вебінар (2 години) = максимальна оцінка за практичне заняття (2 години);
семінар (6 годин) = максимальна оцінка за самостійну роботу (6 годин);
навчальний курс (30 годин) = максимальна оцінка за всі види навчальної діяльності за два змістові модулі.

Список рекомендованих джерел (наскрізна нумерація)

Базова

1. Беляков К.І. Енциклопедія соціогуманітарної інформології: словник-довідник. Херсон: Гельветика, 2020. 300 с.
2. Білецька А.О. Основні поняття інформатики. URL: <http://www.vkkm.lutsk.ua/biletska.pdf> (дата звернення: 24.08.2023).
3. Волошенко О.В., Ганик О.В., Голощапова В.В., Дегтярьова Г.А., Іванова І.Б., Кожанова А.Ю., Пиза Г.Ю., Шкребець О.О., Янкович О.І. Медіаграмотність у початковій школі: посібник для вчителя. Київ: ЦВП, АУП, 2018. 234 с.
4. Гущина Н.І. Путівник світом цифрових технологій: посіб. для вчителів початкових класів. Київ: Освіта, 2018. 32 с.
5. Закон України «Про державну таємницю». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3855-12> (дата звернення 17.08.2023).
6. Закон України «Про електронні документи та електронний документообіг». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/851-15/ed20160401> (дата звернення 17.08.2023).
7. Закон України «Про захист інформації в інформаційно-комунікаційних системах». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/80/94-%D0%B2%D1%80> та <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2594-15> (дата звернення 17.08.2023).
8. Закон України «Про захист персональних даних». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2297-17> (дата звернення 17.08.2023).
9. Закон України «Про інформаційні агентства». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/74/95-%D0%B2%D1%80> (дата звернення 17.08.2023).
10. Закон України «Про інформацію». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2657-12> (дата звернення 17.08.2023).
11. Закон України «Про Концепцію національної програми інформатизації». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/75/98-%D0%B2%D1%80> (дата звернення 17.08.2023).
12. Закон України «Про науково-технічну інформацію». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3322-12> (дата звернення 17.08.2023).

13. Закон України «Про Національну програму інформатизації». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/74/98-%D0%B2%D1%80> (дата звернення 17.08.2023).
14. Закон України «Про рекламу». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/270/96-%D0%B2%D1%80> та <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1121-15> (дата звернення 17.08.2023).
15. Закон України «Про телебачення та радіомовлення». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3759-12> та <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1715-19> (дата звернення 17.08.2023).
16. Закон України Про друковані засоби масової інформації (преси) в Україні». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/ru/2782-12> (дата звернення 17.08.2023).
17. Конач В.К. Національний інформаційний простір України: проблеми формування та державного регулювання: аналіт. доп. Київ: НІСД, 2014. 76 с.
18. Корнієнко М.М., Крамаровська С.М., Зарецька І.Т. Я досліджую світ: підруч. для 2 кл. закладів загал. серед. освіти (у 2-х ч.): Ч.2. Харків: Ранок, 2019.
19. Корнієнко М.М., Крамаровська С.М., Зарецька І.Т. Я досліджую світ: підруч. для 3 кл. закладів загал. серед. освіти (у 2-х ч.): Ч.2. Харків: Ранок, 2020.
20. Морзе Н., Барна О. Я досліджую світ: підруч. для 2 кл. закладів загал. серед. освіти (у 2-х ч.): Ч.2. Харків: Оріон, 2019.
21. Морзе Н., Барна О. Я досліджую світ: підруч. для 3 кл. закладів загал. серед. освіти (у 2-х ч.): Ч.2. Харків: Оріон, 2020.
22. Нова українська школа: poradnik для вчителя/Під заг. ред. Бібік Н. М. Київ, 2017. 206 с.
23. Нова українська школа: poradnik для вчителя/Під заг. ред. Н. М. Бібік. Київ: Літера ЛТД, 2018. 160 с.
24. Семенюк Е., Мельник В. Філософія сучасної науки і техніки: підручник. Вид. 3-тє, випр. та допов. Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2017. 364 с. С. 279–308.
25. Шелестова А.М. Методи та засоби інформаційної діяльності: прогр. та навч.-метод. матеріали до курсу для студентів освітньо-кваліфікаційного рівня «бакалавр» спеціальності «Документознавство та інформаційна діяльність». Харків: ХДАК, 2016. 92 с.
26. DigComp 2.0: The Digital Competence Framework for Citizens. Update Phase 1: the Conceptual Reference Model. November 15, 2018. URL: <https://ec.europa.eu/jrc/en/publication/eur-scientific-and-technicalresearchreports/digcomp-20-digital-competence-framework-citizens-update-phase-1-conceptualreference-model> (дата звернення 28.08.2023).

Допоміжна

1. Августин Р.Р., Богач Ю.А. Управління інформаційними зв'язками: навч. посіб. Тернопіль: ТНЕУ. 2013. 240 с.
2. Безкровна І.М. Хмара слів як засіб візуального аналізу текстів в навчальному процесі. URL: <http://timso.koippo.kr.ua/hmura12/2016/10/16/hmara-sliv-yak-zasib-vizualnoho-analizu-tekstiv-v-navchalnomu-protsesi/> (дата звернення 16.08.2023).
3. Бондар Т. Візуалізація в освітньому процесі: скрайбінг, скетчноутінг, інтелект-карти та інше. URL: <https://www.youtube.com/watch?v=--tbLAbEo6Q> (дата звернення 11.08.2023).
4. Васильєва Д.В., Курвітс М.В. Сучасні програмні засоби навчання. *Комп'ютер у школі та сім'ї*. 2017. № 6. С. 6–10.
5. Варенко В.М. Інформаційно-аналітична діяльність: навч. посіб. Київ: Університет «Україна», 2014. 417 с.
6. Гаврілова Л.Г., Топольник Я.В. Цифрова культура, цифрова грамотність, цифрова компетентність як сучасні освітні феномени. *Інформаційні технології і засоби навчання*. 2017. Т. 61, вип. 5. С. 1–14.
7. Жураковський Ю.П., Полторак В.П. Теорія інформації та кодування: підруч. Київ: Вища школа, 2011. 255 с.
8. Інформаційне суспільство в Україні: глобальні виклики та національні можливості: аналіт. доп./Д. В. Дубов, О. А. Ожеван, С. Л. Гнатюк. Київ: НІСД, 2010. 64 с.
9. Крутченко Н.А. Сучасний урок: застосовуємо ІТ-технології. *Інформатика в школі*. 2019. № 7 (127). С. 5–30.
10. Мірошникова А. Головні риси сучасних школярів та як їх спрямувати в корисне русло. URL: <https://osvitoria.media/opinions/yak-vchytelyam-porozumitysya-z-tsyfrovym-pokolinnjam-ditej-porady-psyhologa/> (дата звернення 18.08.2023).
11. Савченко І.М., Ягупов В.В. Інформаційно-аналітична діяльність педагогічних працівників професійно-технічних навчальних закладів: термінологічний словник. Київ: ППО НАПН України, 2014. 127 с.
12. Самборська О. Інформаційно-цифрова компетентність майбутнього вчителя початкових класів і фактори її формування. *Університети і лідерство*. 2019. №1(7). С. 114–125.
13. Семенюк Е., Мельник В. Філософія сучасної науки і техніки: підручник. Вид. 3-тє, випр. та допов. Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2017. 364 с.
14. Сімончук О. Покоління Z: як зрозуміти сучасну молодь. URL: <https://osvitoria.media/experience/pokolinnya-z-yak-zrozumity-suchasnu-molod/> (дата звернення 18.08.2023).

15. Сокур Г. Дудлінг як ефективний засіб розвитку креативності учнів.
URL: <https://www.youtube.com/watch?v=rkjvoUID75A> (дата звернення 11.08.2023).

16. Шакотько В.В. Елементи інформології в шкільному курсі інформатики.
Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова: зб. наук. праць. Київ: Вид-во НПУ ім. М.П. Драгоманова, 2015. Серія 2. С. 10–23.

17. Юрченко А.О. Про засоби візуалізації навчального матеріалу за допомогою хмар слів. *Інформаційні технології в освітньому процесі*. 2017. С. 139–143.